

مجله صبرغامی

گفتگویی با رئیس کتابخانه ملی قزاقستان

به بهانه برگزاری پنجمین
نمایشگاه کتاب

خانم «ارزا بردی گالیپیه‌وا» رئیس کتابخانه ملی جمهوری تازه استقلال یافته قزاقستان، که به عنوان نماینده این جمهوری در پنجمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران شرکت یافت، در گفتگوی کوتاهی از نتایج شرکت در این نمایشگاه و از کتابخانه ملی کشورش سخن گفت.

آنچه در اینجا می‌خوانید مربوط به پرسشهایی است که ایشان پاسخ داده‌اند، بنابراین سؤالات بدون پاسخ در اینجا درج نشده است.

* * *

— آیا برای بار اول است که در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران شرکت می‌کنید؟
— بلی.

— اگر می‌شود برای آشنایی بیشتر، کمی از خودتان بگویید.
— من از آلماتا — پایتخت قزاقستان — آمده‌ام، رئیس کتابخانه ملی جمهوری قزاقستان هستم.

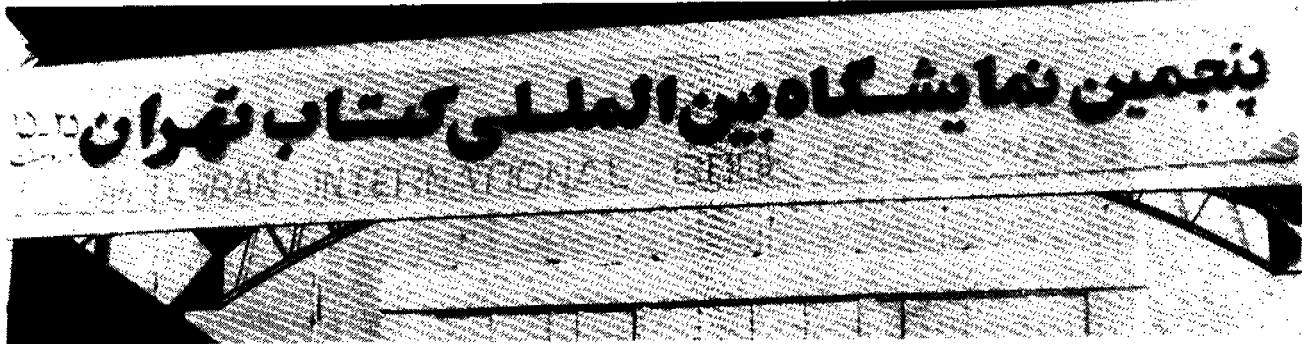
— چه شد که در این نمایشگاه شرکت کردید؟
— ما دعوت‌نامه‌ای برای شرکت در این نمایشگاه دریافت کردیم و خیلی خوشحال شدیم. ما از دولت شما به خاطر این دعوت تشکر می‌کنیم. ما با کتابخانه‌های کشورهای دیگر در تماس هستیم و خیلی دوست داشتیم با کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران رابطه برقرار کنیم.

— آیا این تمایل دلیل خاصی داشت؟

— بله، بخاطر فرهنگ مشترک ما و شما.

— در کتابخانه شما از فرهنگ ما چه موادی موجود است؟

— در کتابخانه ما ۲۰۰ کتاب به زبان فارسی است. علاوه بر این، کشور ما خیلی علاقه‌مند است فرهنگها و کتب ملت‌های دیگر را جمع‌آوری کند. من از آمدنم به ایران خیلی راضی‌ام.

بنجمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران

ما در کتابخانه ملی خودمان ۵,۰۰۰,۰۰۰ کتاب داریم و در جمهوری قزاقستان ۲۱,۰۰۰ کتابخانه وجود دارد.

— یعنی کلیه کتابخانه‌های قزاقستان این تعداد است؟

— بله، ۱۰,۰۰۰ کتابخانه آن مربوط به وزارت فرهنگ است.

— روش کار این کتابخانه‌ها چگونه است؟

— تمامی این کتابخانه‌ها از روش کتابخانه ملی قزاقستان پیروی می‌کنند.

— رده‌بندی کتابخانه‌ای شما به چه صورتی است، آیا نظام کتابخانه لنینیسم است؟

— خیر، سیستم کتابخانه‌ای ما B.B.K است.

— نظام‌های بین المللی کتابخانه‌ای مثل کنگره و یا دیویی در آنجا مرسوم نیست؟

— خیر.

— چقدر با این نظام‌ها آشناید؟

— ما فعلاً کاری در این زمینه انجام نداده‌ایم، اما می‌خواهیم سیستم را عوض کنیم.

سیستم‌های کامپیوتری اطلاع‌رسانی دارید؟

بله، بله. ما سیستم‌های کتابخانه‌ای را به کامپیوتر متصل کرده‌ایم و تمامی سیستم‌ها را عوض کرده‌ایم. ما در کتابخانه خودمان ۲۵ کامپیوتر داریم و کاتالوگ الکترونی تهیه می‌کنیم. و سیستم مارک را برای کامپیوترهایمان انتخاب کرده‌ایم چون فکر می‌کنیم از سیستم‌های دیگر بهتر است.

— چه قسمتهای خاصی در کتابخانه ملی خود دارید؟

— ما مراکز اطلاعاتی و کتابشناسی داریم، کتابهای ملی خود را در جای مشخصی نگهداری می‌کنیم و کتابهای خطی قزاقی را در کتابخانه ملی نگهداری می‌کنیم، مثل کتابهای قرن ۱۲ و ۱۵ تا به حال.

— چند عنوان نشریه در کتابخانه ملی خود دارید؟

— ۲۰۰۰ عنوان در سال.

— یعنی تعداد عنوان نشریات موجود در کتابخانه ملی شما چقدر است؟

— این نمایشگاه چه دستاوردی برای شما داشت؟

— نمایشگاه بین المللی کتاب ایران خیلی برای ما جالب بود، و خیلی موارد تازه و نو دیدیم. این نمایشگاه خیلی برای ما مفید بود.

— آیا ایران همان گونه که می‌پنداشتید بود؟

— ما یک ضرب المثل داریم که می‌گوید: «بهتر از هفت بار شنیدن یک بار دیدن است.» ما خیلی چیزهای نو و تازه دیدیم. ما با حرم‌های شما آشنا شدیم و دانشگاه قدیمی شهر مشهد را دیدیم. من دیروز با کتابهای قدیمی ایران آشنا شدم و از این بابت خیلی خوشحالم.

— از نقش خود در این نمایشگاه بگویید.

— من فکر می‌کنم غرفه جمهوری قزاقستان خیلی در این نمایشگاه موفق بود. این غرفه تماشاچی خیلی فراوان داشت و آنها سؤالات فراوانی از ما می‌کردند. من فکر می‌کنم این نمایشگاه خیلی برای ما مفید بود، چرا که مردم ایران در مورد فرهنگ ما چیزی نمی‌دانستند و ما با توضیحاتمان آنها را راهنمایی کردیم.

— در بازدید از کتابخانه ملی ایران به چه نتیجه‌ای رسیدید؟

— ما تعدادی کتاب به کتابخانه ملی ایران هدیه کردیم و در حال حاضر فکر می‌کنم اگر کسی اطلاعات بیشتری در مورد قزاقستان بخواهد می‌تواند با مطالعه کتابهای ما در کتابخانه ملی ایران به این اطلاعات دست یابد. من با رئیس کتابخانه ملی ایران ملاقاتی داشتم و با ایشان تفاهم‌نامه‌ای به امضاء رساندیم که در آیه باهم مبادلات فرهنگی داشته باشیم. در این تفاهم‌نامه خاطرنشان کردیم که ملاقاتهایی در کشورهای همدیگر داشته باشیم و مبادلات فرهنگی را باهم قطع نکنیم.

— در قزاقستان مردم چقدر با ایران آشنا هستند؟

— ما خیلی مایلیم تا از طرف شما نمایشگاه‌هایی درباره کتابهای حافظ، سعدی، عمر خیام، فردوسی و... داشته باشیم تا بیش از پیش با این شخصیت‌های بزرگ آشنا شویم. من از ایرانی‌ها خیلی تشکر می‌کنم به خاطر برپایی این نمایشگاه بزرگ.

— اگر می‌توانید، در مورد کتابخانه ملی قزاقستان برای ما بگویید، و اینکه چند جلد کتاب دارد.

— ۴۰۰ میلیون.

— ببخشید، من تیراژ منظوم نبود، عنوان را سؤال کردم؟

— ۱۴۰,۰۰۰ عنوان داریم، به غیر از قدیمی‌ها.

— اگر می‌شود بیشتر توضیح دهید.

— کل نشریات این قدر است، و به خاطر اینکه اسمها عوض می‌شود شما ۵۰۰۰ عنوان بنویسید.

— عمر کتابخانه ملی شما چند سال است؟

— در سال ۱۹۱۰ این کتابخانه تشکیل شده است، یعنی ۸۲

ساله است.

— کادر کتابخانه شما چند نفر است؟

— ۵۰۰ نفر.

— همه آنها تحصیلات دانشگاهی کتابداری دارند یا دوره دیده‌اند؟

— در جمهوری قزاقستان دانشکده‌ای داریم که کتابدار تربیت می‌کند. آنها ۱۱ سال در مدرسه درس می‌خوانند، سپس وارد دانشگاه می‌شوند و در دانشگاه چهار سال درس می‌خوانند و لیسانس می‌شوند و لیسانس کتابداری می‌گیرند.

— در جامعه شما کتابدار چه نقشی دارد؟

— آنها در کتابخانه کاتالوگ و کتابشناسی تهیه می‌کنند و اینها علاوه بر کارهای علمی است. کتابداری که لیسانس شده اگر بخواهد می‌تواند آموزش بالاتر داشته باشد. اشل کتابداران در آنجا پایین است و دستمزد آنها کمتر از مشاغل دیگر است. در آنجا علاقه‌مندان به کتابداری به این رشته می‌آیند و ما کتابدار زیاد داریم.

— البته به ایشان بگویید کتابداران ما از نظر گروه‌بندی از حقوق

مناسبی برخوردارند.

— در سیستم جدید ما هم هر کتابداری که بیشتر کار کند، بیشتر مزد می‌گیرد.

— از نظر سیستمهای مبادله بین کتابخانه‌ای با کتابخانه‌های ایران

برنامه‌ای ندارید؟

— در جلسه‌ای که دیروز در کتابخانه ملی ایران داشتیم، توافقنامه‌ای به امضاء رسید که از نظر مبادلات فرهنگی و کتابی و تعمیر کتاب و ضدعفونی کتابها قرار شد کارشناسانی از ایران به قزاقستان فرستاده شوند. ایرانیها قرار است به ما آموزش دهند و در زمینه میکرب‌زدایی به ما کمک کنند.

— البته ما می‌گوییم سن خانمها را نباید پرسید، اما می‌شود بگویید شما چند سال دارید؟

— من پنهان نمی‌کنم. روزی که پنجمین نمایشگاه بین‌المللی تهران تشکیل شد، روز تولد من بود.

— بالاخره چند سال دارید؟

— ۴۷ سال. البته ما هم مثل شما رسمی داریم که به تخته می‌زنیم. من سه بچه دارم و نوه هم دارم. دخترم در کنسرت ویلون و پیانو می‌نوازد.

— مدرک شما چیست؟

— من از دانشگاه مسکو لیسانس فرهنگ دارم.

— در زمینه مجموعه‌سازی چه اقداماتی می‌کنید؟

— ما همه چیز داریم، کاغذ، مرکب و... ما کشور ثروتمندی هستیم و مواد مفید مصرفی زیاد داریم. قبل از تحولات اخیر، ما مواد معدنی داشتیم و کارخانه از جای دیگری بود اما الآن خود ما رأساً از ثروت خودمان استفاده می‌کنیم.

— خوب بفرمایید تحولات اخیر چه تأثیری بر روند کتابداری شما گذاشته است؟

— همین تأثیر که ما آمدیم ایران و در نمایشگاه شما شرکت کردیم.

— از اینکه وقت خود را در اختیار ما گذاشتید ممنونم.

— من هم تشکر می‌کنم، و از اینکه نتوانستم به‌درستی پاسخ دهم معذرت می‌خواهم.